

Европейско рамково споразумение за здравословни и безопасни условия на труд в сектора на фризьорските услуги

1. ПРЕАМБЮЛ

- (1) Здравето и безопасността на работното място са от значение за всички лица, извършващи дейност в сектора на фризьорските услуги.
- (2) Общи мерки за насърчаване на подобряването на здравето и безопасността на работниците на работното място са установени в Директива 89/391/ЕИО на Съвета за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето на работниците на работното място¹ и съответните индивидуални директиви.
- (3) Необходимо е засилване на ролята и значението на социалния диалог в сектора на национално и европейско равнище.
- (4) Социалните партньори Coiffure EU и UNI Europa Hair & Beauty възнамеряват да допринесат за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в сектора на фризьорските услуги и поради това сключиха настоящото споразумение.
- (5) Социалните партньори приеха Декларация относно здравето и безопасността в сектора на фризьорските услуги, като подчертаха значението на здравословните и безопасни условия на труд и препоръки за подходящи практики в сектора.
- (6) В съответствие с член 155 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) страните по настоящото споразумение призовават съвместно Европейската комисия да представи настоящото рамково споразумение на Съвета за приемане на решение, така че споразумението да стане задължително в държавите — членки на Европейския съюз.
- (7) Страните по споразумението считат, че всички самостоятелно заети лица в сектора са изправени пред рискове за своето здраве и безопасност, сходни с тези, съществуващи за работниците: целта на защитата на здравето и безопасността на работното място и прилагането на превантивните мерки, предвидени в настоящото споразумение, не следва да зависят от трудовоправния статус, а трябва да са в полза на всички лица, които работят в сектора на фризьорските услуги. Поради това страните настояват държавите членки, в допълнение към прилагането на решението на Съвета за прилагане на настоящото споразумение, да предвидят и подходящи мерки, с които да гарантират, че е обхванат целият сектор на фризьорските услуги. Те приканват държавите членки, по-специално да гарантират, че всички самостоятелно заети лица, извършващи дейност в този сектор, се ползват от същото равнище на защита, каквото е предвидено в настоящото споразумение.

2. ОБЩИ СЪОБРАЖЕНИЯ

- (1) Като се има предвид, че повече от един милион работници в 400 000 фризьорски салона обслужват 350 милиона потенциални клиенти.

¹ ОВ L 183, 29.6.1989 г., стр.1.

- (2) Като се има предвид, че фризьорските услуги представляват важен трудоемък клон от сферата на икономиката, свързана с предоставянето на услуги на лица.
- (3) Като се има предвид, че развитието на тези услуги изисква спазване на най-високите стандарти за качество както за клиентите, така и за работниците, и налага социални и екологични отговорности.
- (4) Като се има предвид, че качеството на социалните отношения се основава на взаимно доверие, дух на сътрудничество и постоянен социален диалог между работодатели и работници, и че то представлява елемент на производителността.
- (5) Като имат предвид, че професионалните рискове са сравними, независимо в коя държава членка се осъществява дейността.
- (6) Като имат предвид, че страните действат с твърдото убеждение, че то ще допринесе за защита на работните места и за гарантиране на икономическото бъдеще на фризьорските салони и дейности в условия на устойчиво развитие и качествен растеж.
- (7) Като имат предвид, че общите принципи за оценка на риска и неговата превенция са изложени в Директива 89/391/ЕИО на Съвета и свързаните с нея специални директиви, които се прилагат в пълна степен към областта, попадаща в обхвата на настоящото споразумение.
- (8) Като имат предвид, че за да се избегне чест контакт през продължителни периоди от време с вода и вещества, които могат да причинят дразнения и алергични реакции, работодателят предприема както колективни защитни мерки като, например, организира балансирано съотношение между работните операции при влага и на сухо, така и индивидуални защитни мерки. Той също така предоставя специални защитни ръкавици и гарантира хигиената на работното място.
- (9) Като имат предвид, че работниците прилагат индивидуални защитни мерки и поради това не носят бижута върху ръцете си по време на работа, незабавно чистят водни разтвори, съдържащи вещества или препарати, които могат да предизвикат раздразнение и алергични реакции по кожата, и не изсушават ръцете си с кърпите на клиентите.
- (10) Като имат предвид, че страните се съобразяват с разпоредбите, изложени в Регламент (ЕО) 1223/2009 за козметичните продукти², включително задълженията на производителите, вносителите и дистрибуторите съгласно този регламент.
- (11) Като имат предвид, че едно от основните предизвикателства, посочени в стратегическата рамка на ЕС за здравословни и безопасни условия на труд за периода 2014—2020 г.³, е предотвратяването на свързани с работата заболявания чрез преодоляване на съществуващите, новите и нововъзникващите рискове.
- (12) Като имат предвид, че страните се задължават да направят настоящото споразумение обществено достояние в държавите членки.
- (13) Като имат предвид, че страните ще извършват периодично преоценка на рисковете с оглед на техническия прогрес, включително научните постижения и констатациите на съответните органи.
- (14) Като имат предвид, че амбицията на Комисията е да осигури на работниците достойна защита и устойчиви работни места.

² ОВ L 342, 22.12.2009 г., стр. 59.

³ COM(2014) 332 final.

- (15) Като имат предвид, че страните ще положат всички усилия за прилагането на настоящото споразумение във всички дейности, свързани с предоставянето на фризьорски услуги.
- (16) Като имат предвид, че целта за опазване на здравето и безопасността на работниците изисква осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в предприятията за фризьорски услуги.
- (17) Като имат предвид, че научните изследвания в областта на здравето на работното място по линия на проектите на Safe Hair показаха, че дългосрочното използване на определени материали, продукти и инструменти във влажна среда може да увреди кожата и дихателните пътища, е необходимо внимателно обмисляне от страна на работодателя при подбора/закупуването на материалите, продуктите и инструментите, необходими за извършването на дейностите им, както и тяхното заместване, когато е възможно, като се спазват общите принципи за оценка и предотвратяване на риска.
- (18) Като имат предвид, че работодателят трябва да осигури ергономично работно място и използването на ергономични инструменти, за да се подобрят условията на труд.
- (19) Като имат предвид, че самостоятелно заетите лица и работодателите, когато лично извършват трудова дейност в предприятие за фризьорски услуги заедно с работници, могат, чрез своите дейности, да застрашат безопасността и здравето на работниците. В тези случаи е необходимо да се разшири обхватът на някои разпоредби на настоящото споразумение по отношение на самостоятелно заетите лица и работодателите.
- (20) Като имат предвид, че до момента не е било възможно да се постигнат в достатъчна степен целите на настоящото споразумение на национално равнище, а именно осигуряване и насърчаване на висока степен на защита на здравето и безопасността на всички работници, извършващи дейност в сектора на фризьорските услуги в рамките на Съюза.
- (21) Като имат предвид, че страните са стигнали до заключението, че тези цели могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза и вследствие на това са изготвили настоящото споразумение. Страните считат, че това позволява на Съюза да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз.
- (22) Като имат предвид, че страните са на мнение, че в съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в член 5, настоящото споразумение не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.
- (23) Като вземат предвид член 155 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

ЧАСТ 1
ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ
Клауза 1 — Цели

Целта на настоящото споразумение е:

- (1) гарантиране и насърчаване на висока степен на защита на здравето и безопасността на всички работници, извършващи дейност в сектора на фризьорските услуги, чрез създаване на разпоредби за предотвратяване, премахване или намаляване на свързаните с работата рискове за здравето в сектора;
- (2) работа при здравословни условия като предпоставка за предоставяне на ефикасни услуги;
- (3) интегриран подход за превенция на рисковете и защита на здравето и безопасността на работното място, по-специално в следните области:
 - защита на кожата и дихателните пътища,
 - ергономични работни места,
 - предотвратяване на злополуки и безопасност на работното място,
- (4) избягване на здравословни проблеми, свързани с работата, за да се гарантира, че работниците могат да продължат да упражняват професията си в сектора.

Настоящото споразумение не засяга съществуващите или бъдещите национални и европейски законодателни разпоредби, които са по-благоприятни за опазването на здравето и безопасността на работниците при работа в сектора на фризьорските услуги.

Клауза 2 — Обхват

- (1) В настоящото споразумение са разгледани свързаните със здравето и безопасността аспекти на условията на труд на работниците в сектора на фризьорските услуги.
- (2) С оглед опазване безопасността и здравето в предприятие за фризьорски услуги, което е работно място на работник и където освен работниците в работата лично участват и самостоятелно заети лица или работодатели, тези самостоятелно заети лица или работодатели следва да спазват *mutatis mutandis* следните разпоредби на настоящото споразумение, които се отнасят до работниците:
 - Част 1, клауза 4, параграф 8
 - Част 2, клауза 9, параграфи 2 и 7, клауза 8, параграфи 5 и 6
- (3) С оглед опазване безопасността и здравето в предприятие за фризьорски услуги, което е работно място на работник и където освен работниците в работата лично участват и самостоятелно заети лица, тези самостоятелно заети лица следва да спазват *mutatis mutandis* следните разпоредби на настоящото споразумение, които се отнасят до работодателите:
 - Част 1, клауза 4, параграф 5, клауза 6, параграфи 1 и 2,
 - Част 2, клауза 8, параграфи 3 и 4.

Клауза 3 — Определения

За целите на настоящото споразумение понятията и изразите по-долу имат следното значение:

- (1) работодател: всяко физическо или юридическо лице, което е в трудово правоотношение с работник и носи отговорност за предприятие и/или салон за фризьорски услуги;
- (2) предприятие за фризьорски услуги: предприятие, извършващо икономическа дейност в сектора на фризьорските услуги, независимо дали извършва стопанска дейност или не;
- (3) работник: физическо лице, което за определен период от време изпълнява услуги за и под ръководството на друго лице срещу възнаграждение; за целите на настоящото споразумение стажантите и чираците се считат за работници;
- (4) самостоятелно заети лица: всички лица, различни от работодатели и работници.

Клауза 4 — защита на кожата и дихателните пътища

- (1) В съответствие с член 6, параграф 3, и член 9 от Директива 89/391/ЕИО на Съвета работодателят извършва оценка на риска и предприема мерки въз основа на заключенията от тази оценка, като създава възможност за отстраняване или намаляване до минимум на рисковете. Прилага се йерархията на общите принципи на превенция в съответствие с член 6 от Директива 89/391/ЕИО на Съвета.

При извършването на тази оценка на риска и предприемането на съответните мерки за превенция и защита работодателят взема предвид възможните и специфичните рискове в резултат на присъствието на едно и също работно място на работници във фризьорски салон в различни договорни правоотношения. Тези рискове включват рисковете в резултат на съвместното използване на едни и същи продукти и инструменти, и рисковете, свързани с организацията на труда в предприятието за фризьорски услуги.

Самостоятелно заетите лица, извършващи трудова дейност в предприятие за фризьорски услуги, което е работното място на работник, следва да спазват мерките за превенция и защита за справяне с тези рискове.

- (2) За да се избегне повтарящ се контакт за дълги периоди от време с вода и дразнещи кожата вещества, работодателят следва да организира баланс между мокри и сухи работни дейности и да предприеме индивидуални защитни мерки.
- (3) Работодаателят следва да осигури съоръжения за хигиена и грижи за ръцете на работниците и да предостави на тяхно разположение достатъчно оборудване и продукти за тази цел.
- (4) Работодаателят използва само материали, продукти и инструменти, които са били пуснати законно на пазара на Съюза.
- (5) Сред редица сходни материали, продукти и инструменти работодателят, когато е възможно, отдава предпочитание на тези, които предлагат най-високо ниво на защита на здравето и безопасността на работниците (*принцип на заместване*). Когато не е възможно заместване, работодателят следва да използва материали, продукти и инструменти по начин, който води до най-ниската експозиция (двукамерни апликатори, пасти, гранулати и пр.).
- (6) Принципът на замяна се прилага по-специално по отношение на следното:
 - продукти, които отделят прах във въздуха;
 - талкирани ръкавици от естествен каучуков латекс;

- инструменти (напр. машинки за подстригване и ножици), от които може да се отложи никел върху кожата⁴.
- (7) Работодателят следва да осигури подходяща вентилация на фризьорските помещения. Това изисква приток на чист въздух от поне 100 m³/h за едно лице, което извършва дейност на работното място. Вентилацията може да се осъществи с вентилатори, чрез естествена вентилация с прозорци на срещуположни стени или с техническа вентилационна система.
- (8) Работодателят трябва да осигури условия смесването или преносът на химикали, от които могат да се отделят опасни газове, дим или прахови частици, да се извършват на специални работни места, които имат механични вентилационни системи или местни системи за механично изтегляне на дим, осигурени и поддържани от работодателя. Такива работни места не са необходими, само ако използваните процедури на смесване и пренасяне гарантират, че е невъзможно отделянето на опасни газове, дим или прахови частици (напр. при херметични системи).

Клауза 5 — Ергономични работни места

- (1) Работодателят следва да организира ротация на задачите, когато това е възможно, с оглед да се избегнат повтарящи се движения или напрегната работа през продължителен период от време. Той дава съответни указания на работниците в този смисъл.
- (2) Работодателят взема предвид техническия прогрес в ергономията при закупуването на ново оборудване и инструменти и при ново обзавеждане или преоборудване на помещенията. По-специално:
- а. При ново обзавеждане или преоборудване на помещенията работодателят, като се съобразява с техническия прогрес в областта на ергономиката, предприема закупуването на въртящи се столове с регулируема височина и въртящи се табуретки с регулируема височина (за опора в изправено положение), които осигуряват правилната работна височина на ръцете, раменете и гърба.
 - б. При ново обзавеждане или преоборудване на инсталациите за измиване на косата работодателят, като се съобразява с работните процеси и техническия прогрес в областта на ергономиката, прави усилия да закупи оборудване, което да даде възможност за работа в положение, което е възможно най-ергономично, като се държи сметка и за удобството на клиента.
 - в. При преоборудване работодателят, като се съобразява с техническия прогрес в областта на ергономиката, прави усилия да закупи ръчни сешоари и ножици, които са възможно най-леки, безшумни и със слаби вибрации, без да се засяга техническата им ефикасност.
- (3) Работодателят гарантира, че достъпът от работното място до използваните инструменти и продукти, включително предпазни продукти и защитни ръкавици (с изключение на продуктите, приготвяни на специално предвидени места за смесване) е лесен. Предпочитание следва да бъде дадено на колички.

⁴ Никел се отнася до никела (CAS № 7440-02-0), както е посочено в приложение XVII към Регламента REACH (Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали, ОВ L 396, 30.12.2006 г., стр. 1).

Клауза 6 — предотвратяване на злополуки и безопасност на работното място

- (1) Работодателят следва да осигури достатъчно свободно място на работните места, което позволява на работниците да изпълняват задълженията си, без да си пречат взаимно, дори когато има много клиенти.
- (2) Работодателят следва да гарантира, че козметичните продукти по смисъла на Регламент (ЕО) № 1223/2009 се съхраняват при подходящи условия (охлаждане до стайна температура), че стъклениците се съхраняват запечатани в оригиналната си опаковка и че пожароопасните продукти се съхраняват далеч от запалителни материали.

ЧАСТ 2

СПЕЦИФИЧНИ ЗАЩИТНИ МЕРКИ НА РАБОТНОТО МЯСТО

Клауза 7 — Общи задължения за работниците

Всеки работник е длъжен, доколкото е възможно, да полага грижи за своето здраве и безопасност в съответствие с обучението си и инструкциите, дадени от работодателя му в съответствие с настоящото споразумение.

Клауза 8 — Колективни защитни мерки

- (1) Работодателят следва да осигури защитни ръкавици,
 - които са достатъчно устойчиви на химичните препарати, използвани във фризьорството, и достатъчно здрави, за да не се повреждат при нормална работа.
 - които не предизвикват сенсибилизация,
 - които са по мярка и форма, пасваща на ръцете на използващите ги,
 - които при миене обхващат и китките.
- (2) Работодателят следва да снабди съоръженията за миене и грижа за ръцете на работниците с подходящи препарати за почистване, защита и грижа за кожата, както и с тоалетни кърпи за еднократна употреба.
- (3) Работодателят следва да осигури системното почистване и дезинфектиране на инструментите (гребени, ножици, щипки за коса, бръснари и машинки за подстригване).
- (4) Работодателят следва да гарантира, че помещенията, включително тоалетните, се поддържат чисти и подовите се поддържат редовно, за да се избегнат подхлъзвания, спъвания и падания.
- (5) Работодателят гарантира, че работниците използват смесителни уреди, дозиращи устройства и подходящи съдове за разтваряне на концентрати.
- (6) Работодателят гарантира, че работниците не се хранят или пушат в работните помещения.

Клауза 9 — Индивидуални защитни мерки

- (1) Всеки работодател е длъжен да предостави указания на работниците да прилагат индивидуалните защитни мерки, посочени в настоящото споразумение.
- (2) Работниците следва да носят подходящи защитни ръкавици:
 - когато нанасят бои, оцветители и изрусяващи средства, включително при проверка на резултатите, емулгиране и изплакване;
 - когато извършват трайно къдрене, включително пробно къдрене и фиксиране;
 - когато подготвят, смесват или пренасят химикали;
 - когато мият коси;
 - когато мият или дезинфектират съоръжения, инструменти или помещения.Ръкавици за еднократна употреба следва да се използват по-специално при операции, при които се използват химични препарати за фризьорството, включително при изплакване на бои.

- (3) За осигуряване на висока степен на защита на кожата и хигиена на ръцете, работниците следва да мажат ръцете си с препарати за защита на кожата, преди да започнат работа, преди почивките през работно време и в края на работния ден. Освен това, когато е уместно, работниците следва да почистват ръцете си с неутрално почистващо средство, да ги изсушават добре и намазват с крем.
- (4) Работниците следва да носят подходящо облекло за своите дейности или работно облекло.
- (5) Работниците не трябва да носят бижута по ръцете си по време на работа.
- (6) Работниците незабавно изчистват водните разтвори, съдържащи дразнещи вещества или препарати върху кожата.
- (7) Работниците не бива да изсушават ръцете си с кърпите на клиентите.

ЧАСТ 3

ИЗПЪЛНЕНИЕ

Клауза 10 — Разпоредби относно прилагането

- (1) Държавите членки и страните могат да поддържат или въведат по-благоприятни разпоредби за работниците от предвидените в настоящото споразумение.
- (2) Прилагането на разпоредбите на настоящото споразумение не представлява основателна причина за намаляване на общото ниво на защита, предоставена на работниците в областта, обхваната от настоящото споразумение.
- (3) Предотвратяването и решаването на спорове и жалби, породени от прилагането на настоящото споразумение, се извършва в съответствие с националното законодателство, колективните трудови договори и практиката.
- (4) Страните правят преглед на прилагането на настоящото споразумение пет години след датата на решението на Съвета, ако една от страните по споразумението отправи такова искане.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Coiffure EU

За UNI Europa Hair & Beauty

Jef Vermeulen

François Laurent

Председател

Председател

Robert Vos

Oliver Röthig

Генерален секретар

Регионален секретар